

VEDLEGG

**DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT**

Utenriksministeren

Utenriks- og forsvarskomiteen
v/leder Ine Eriksen Søreide
Stortinget
0026 Oslo

Oslo, 7. januar 2022

Uttalelse fra Utenriksdepartementet ang. Dokument 8:43 S (2021-2022) – representantforslag fra representanten Guri Melby og Grunde Almeland.

Jeg viser til Utenriks- og forsvarskomiteens brev 14. desember 2021 om Dokument 8:43 S (2021-2022) fra representanten Guri Melby og Grunde Almeland.

Styrking av menneskerettighetene internasjonalt er høyt prioritert i norsk utenriks- og utviklingspolitikk.

Regjeringen er enig i at menneskerettighetssituasjonen i Kina er svært bekymringsfull og at det er viktig å holde kinesiske styresmakter ansvarlig. Vi balanserer derfor stille, men tydelig diplomati og offentlig kritikk. Vi er tydelige og benytter oss av hele bredden av virkemidler og tiltak.

Vi viser hva vi står for ved å snakke med og møte de vi er uenige med. Fordi vi har en bred dialog med kinesiske myndigheter, har vi også mulighet til å diskutere tema hvor vi er uenige.

Menneskerettigheter er en viktig del av vår dialog med Kina. Norge har jevnlig uttrykt bekymring for menneskerettighetssituasjonen, særlig i Xinjiang og Hongkong. Dette stod senest på dagsorden da Kinas spesialrepresentant for europeiske saker besøkte Norge i begynnelsen av desember. Vi oppfordrer kinesiske myndigheter til å respektere menneskerettighetene, stoppe vilkårlig frihetsberøvelse av uigurer og andre minoriteter og tillate uhindret adgang til regionen for FNs høykommissær for menneskerettigheter. Utviklingen i Hongkong er svært bekymringsfull. De nylig avholdte valgene bidro til å svekke demokratiet og begrenset befolkningens innflytelse. De nylige stengningene av uavhengige mediehus viser at ytringsfriheten er under sterkt press.

Ytringsfrihet er en grunnleggende menneskerettighet og frie medier er avgjørende for ytringsfrihet og tilgang på informasjon i et hvert samfunn. Norge har i mange år hatt fokus på menneskerettighetssituasjonen i Qatar og myndighetene i Qatar er derfor godt kjent med norske synspunkter. Vi har tatt opp menneskerettighetsspørsmål med Qatar både i FN-sammenheng, i ILO og i direkte dialog med myndighetene.

Norge har i flere runder gitt anbefalinger til Qatar i FNs menneskerettighetsråd. Senest i midten av november 2021 uttrykte utenriksminister Huitfeldt og statssekretær Thune i Utenriksdepartementet bekymring for menneskerettighetssituasjonen og særlig gjestearbeidernes situasjon i Qatar i samtaler med deres qatarske motparter. Dette har også Norges ambassade i Abu Dhabi (som også dekker Qatar) gjort ved flere anledninger.

Vi har sett visse positive endringer i Qatar på menneskerettighetsfeltet de siste par årene, særlig lovendringer som vil kunne bedre forholdene for migrantarbeiderne i landet. Forberedelsene til fotball-VM i 2022 har dessuten skapt et konstant søkelys på Qatar, takket være også norsk presse. Selv om viktige lovendringer faller på plass, gjenstår det imidlertid å se hvorvidt disse gjennomføres etter forutsetningene. Arrestasjonen av norske journalister i november 2021 er et eksempel på at ytrings- og pressefriheten står langt tilbake i landet.

Det er lang tradisjon for at den norske regjeringen er til stede på olympiske og paralympiske leker som Norges idrettsforbunds gjester. Dette har vært tilnærmingen også når OL har vært i land som har en annen styreform enn oss, og i land vi er politisk uenige med. Det er fremdeles mye som er uklart når det gjelder det praktiske opplegget for OL i Beijing. Politisk deltakelse avhenger av at pandemibegrensningene ikke blir så strenge at det ikke blir naturlig å reise.

Norge har ingen tradisjon for diplomatisk boikott av idrettsarrangement. Regjeringen mener terskelen for å benytte slike virkemiddel må være svært høy og viderefører denne linjen.

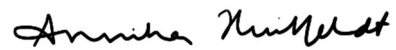
I en tid med økt geopolitisk rivalisering og uforutsigbarhet er Norge tjent med en konstruktiv seksjonering av utenrikspolitikken. En bør unngå at uenighet mellom land på enkeltområder stenger dører for dialog, samarbeid og kontakt på andre. Det forhindrer ikke at Norge kan og skal være tydelig i sin kritikk mot blant annet brudd på menneskerettighetene i møte med autoritære regimer. Snarere tvert imot.

Åpen dialog og meningsbryting betyr heller ikke å kompromisse på våre verdier og standpunkter. Dialogen er nødvendig for å stå opp for våre verdier i arbeidet med utenrikspolitikken, enten det gjelder fremme av pressefrihet, beskyttelse av uavhengige domstoler, retten til å ytre og organisere seg i frivillige organisasjoner og uavhengige fagforeninger, eller i beskyttelse av menneskerettighetsforsvarere.

Eventuell bruk av diplomatisk boikott vil være en ren politisk beslutning som må vurderes fra gang til gang. Idrett og politikk bør etter Regjeringens syn, i tråd med norsk tradisjon, i minst mulig grad blandes sammen.

Utenriksdepartementet anser det derfor ikke som hensiktsmessig å utarbeide en strategi som gir føringer for norsk bruk av diplomatisk boikott.

Med vennlig hilsen

Anniken Huitfeldt